

(Nastavak sa 1. strane)

vodi do produžavanja rokova izgradnje objekata zbog nedostataka finansijskih sredstava koja se ne mogu preciznije predviđeti, do pogrešaka u osnovi stvarne društvene rentabilnosti poslovanja preduzeća, do značajnog narušavanja principa raspodelje prema radu, te do snažnog destimulisanja štednje.

Siri i značajniji društveni uticaj na cene, konkretno u našoj privredi, nužno nameću postojeće disproporcije u cenovnim odnosima i privrednoj strukturi i neodložna potreba njihovog postepenog eliminisanja, te i objektivni uslovi tržišne strukture u kojoj u nižu grana prevladavaju oligopol-ski oblici.

Nema sumnje da bi sve slobodnije formiranje cena u našoj privredi, za šta se neki jako zalažu, dovelo do novih i još snažnijih poremećaja na tržištu, do daljnje nestabilnosti cena, do njihovog daljeg povećavanja i porasta nesklada u njihovim međusobnim odnosima. U to nas sigurno ubeduju iskustva sa našeg tržišta, naročito poslednjih godina.

I u perspektivi društveni uticaj na cene imaće ogromnu važnost. Ovo zbog toga što će proces koncentracije i integracije u privredi bivati sve intenzivniji, što bi pri slobodnom formiranju cena značilo jačanje monopolizma, koji je nespojiv sa prirodom socijalističkog društva.

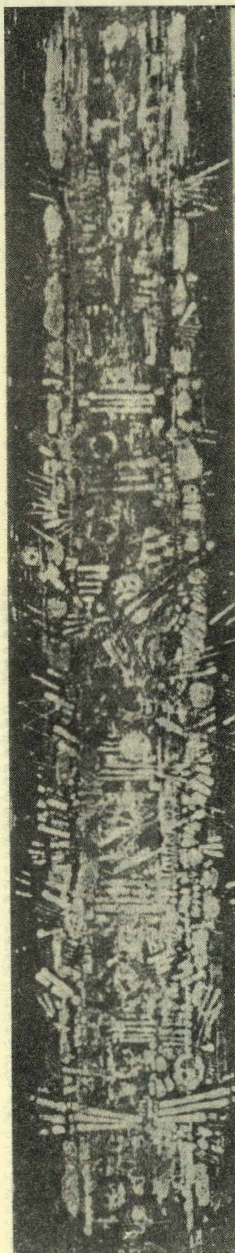
Samo se kroz društvenu kontrolu cena može obezbediti jedan od osnovnih faktora izjednačavanja uslova privredivanja pojedinih oblasti, grana i preduzeća, bez čega bi se ekonomska demokratija pretvorila u golu formu.

Mogućnost planskog utvrđivanja izmene cena u cilju bržeg razvoja privrede i rešavanja datih društvenih problema predstavlja jedno od vrlo važnih preimущества socijalizma nad kapitalizmom. Socijalističko društvo ni u kom slučaju ne sme ispustiti iz svojih ruku politiku cena, jer slobodna konkurencija ne može postojati u sadašnjim niti u budućim uslovima, a izostajanje društvenog uticaja na formiranje cena nužno dovodi do monopolizacije tržišne strukture. Svaka pojava monopola sužava tehnički, a i svaki drugi napredak, te bi takvo stanje bilo u otvorenoj suprotnosti sa osnovnim ciljem socijalističke proizvodnje.

5. Liberalizacija u monetarno-kreditnoj oblasti izaziva poštoja nije inflatorna tendencije, kroz koje se narušavaju odnosi između robnih i novčanih fondova, što izaziva brojne i dugoročne vrlo negativne posledice u privrednom životu.

6. Liberalizacija ekonomskih odnosa sa inostranstvom dovela je, pored ostalog, do sve većeg deficita našeg platnog bilansa, koji sve više postaje usporavajući faktor našeg privrednog razvoja.

NEOPHODNOSTI ŠIREG DRUŠTVA NOG USMERAVANJA PRIVREDNOG RAZVOJA U SOCIJALIZMU

III

1. Iskustva stečena poslednjih godina nedvosmisleno pokazuju jesu li nam ili nisu potrebni društveni planovi privrednog razvoja i kakvog karaktera oni treba da budu.

Društvena svojina nad sredstvima za proizvodnju neodvojiva je od društvenog usmeravanja privrednog života.

Ekonomske nauke su danas na takvom nivou da u sve većoj mери iz privrednih planova mogu ukloniti proizvodljivost i subjektivizam, koji su se susretali u tzv. administrativnom periodu.

2. Društveno usmeravanje privrednog razvoja nikako nije u suprotnosti sa principom samoupravljanja proizvođača. Socijalistička privreda ne sme se posmatrati kao mehanički skup pojedinačnih preduzeća, već samo kao jedna organska celina, u okviru koje treba posmatrati i samoupravljanje.

Ekonomske su potpuno neodrživo stanovište koje, kada je reč o samoupravljanju, zna skoro isključivo samo za samoupravljanje na nivou preduzeća. Ovo zbog toga što je ekonomskoj nauici već odavno poznato da se društvena ekonomska racionalnost i razumno korišćenje ekonomskih zakonitosti mogu ostvarivati pre svega ili skoro isključivo u okviru privrede kao celine. Razvoj proizvodnih snaga sve više dikтира potrebu prevazilaženja čak i tih okvira,

što se ostvaruje kroz razne oblike međudržavne ekonomske integracije.

Društveno upravljanje na višem nivou (napr. na nivou celog društva) i samoupravljanje na nivou preduzeća čine dijalektički jedinstvo u kome primat pripada širem društvenom interesu.

Društveno usmeravanje privrednog života ne samo da ne protivreči principu samoupravljanja, već pošto se pomoću njega obezbeđuje brži razvoj proizvodnih snaga i životnog standarda, predstavlja neophodan uslov za dalji stvarni razvoj samoupravljanja.

U uslovima jednog celovitog, naučno zasnovanog planiranja privrednog života organi samoupravljanja na nivou preduzeća bili bi daleko više orijentisani da unapređuju proizvodnju i otkrivaju unutrašnje rezerve, umesto nastojanja za podizanjem cena ili dobijanjem različitih olakšica od društva.

3. Društveno usmeravanje privredne aktivnosti sa svoje strane treba da doprinese bržem razvoju proizvodnih snaga i životnog standarda, bez čega se ne može ni zamisliti socijalistički preobražaj društva.

Razvijanje novih oblika samoupravljanja na nivou grana, grupacija i cele naše privrede, kao i demokratizacija postupka pripreme planova, omogućili bi da skorokrati samoupravljanje samo onaj značaj koji mu može pripadati u jednom istinski demokratskom socijalističkom društvu.

Draško ŽARKOVIĆ

VITO MARKOVIĆ

10-74841863

kurjačica

Lj. V.

Oblak gori
Ko žežena stena
Patnju moju
Sriču kukavice
Mesec zena
Pa zatvara usta
Mesto usta
Javlja se zvezde
Kurjačice moja

Vetar roni
Ko ranjeno tiče
Zvona zvone
Na svoja usta
Šuma hoda
Krije tvoje lice
Ako staneš
Otkriće te ljudi
Kurjačice moja

Beskraj spava
Ko pružena ruka
Budan ležim
Okrenut na leđa
Okom svojim
Na padini sunca
Zidam tebe
Od čistoga zraka
Kurjačice moja

Bezdan kruži
Oko moje glave
Kamen jedam
Na prsa mi dođe
Sunce kaže
Da na tebe liči
Kune mi se
Da te noću vidi
Kurjačice moja

balada obešenog

O glavo moja
Svirepa šumo
Cutnjom oblivena
Bogu iza leđa
Ko će da te voli

O glavo moja
Lastarico uma
U nebo zabodena
Bogu iza leđa
Ko će da te voli

O glavo moja
Sunčana tico
Sazrela u padu
Bogu iza leđa
Ko će da te voli

O glavo moja
Ljiljaško od zlata
U beskraj salivena

Cela šuma
Za tobom se daje
Reka jedna
Vertikalno stoji
Po njoj mesec
Grcajući plavi
Nesvest moja
Od tebe ga krađe
Kurjačice moja

Dva-tri grada
Posrcu za tobom
Kuća jedna
Lizan grada beži
Po njoj lutam
Ko muva bez glave
Mišlju svojom
U stopu te sledim
Kurjačice moja

Sever šara
Poslednju ftunu
Istok plaše
Na zapadnoj strani
Zapad trune
Ko da nema zdravilja
Preklinje me
Njemu da te dadem
Kurjačice moja

Sunce pada
Iza moje glave
Vetar tica
Na planinu sleće
Oči moje
Upiru se u te
Nemam snage
Drugom da te dadem
Kurjačice moja

Bogu iza leđa
Ko će da te voli

O glavo moja
U vatrenom šunu
Vetrom povijena
Bogu iza leđa
Ko će da te voli

O glavo moja
Metaforo srca
U zelenoj vatri
Bogu iza leđa
Ko će da te voli

O glavo moja
Svirepa šumo
Cutnjom oblivena
Bogu iza leđa
Ko će da te voli
Ko će da te voli
Ko će da te voli

JASNA MELVINGER

nigde znaka

Moje ruke na stolu
kao na goloj plohi
koja nigde kraja nema
To više nije čutanje
jer nigde znaka
nad ovom pustoši
preko koje se do tebe ne može
Sviniše su moje ruke
mrtni predmeti

Noć u koju dolazi
nepoznato lišće
da pita šta je sa mojim srcem
(ima usana iz kojih teče
tamna smola
ima usana
kao lug i pepeo)
Dok je tvoje čelo, moja ljubavi
zabljesnuta hladnom noći
koja lije niz krila anđela
ja sam slap što ide pred tobom
I nepoznato lišće
sa prstima kiše i šapata
u mom srcu me ne nalazi

Ko to mene ispija
bestrasnim usnama, to vreme
Umesto sreće cveta
koji se zaklanja mirisom
u svome krotkom bunitu
od toga će biti bola
i kao munje nebo
bljeskaće bol
u tamnoj smoli pameti
Umesto mene tražite svoje svetinje
da ih oplakujete suzama
Jer ja sam tu samo kada se oči zaklope
i padaju ružine latice
(oči kao ocvalje ruže
postaju tamnoljubičaste)

Glas mi sviče
kad beremo sjaja
puna naručja
Navešćenje lišću
da će planuti kao vatra zelena
navešćenje bulkama u polju
da će biti kao mala sunca
iza tople kapi krvi
Navešćenje oblacima
zlatnih oreola
i strela svetlosnih
kroz oblake večernje
jer tek sa zlatom sunčevog zalaska
sići ćemo na zapadu